

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Hogeschool voor de Kunsten Utrecht
College van Bestuur
t.a.v. de heer Jules van de Vijver
Postbus 1520
3500 BM UTRECHT

Hoger Onderwijs en

Studiefinanciering
IPC 2250

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Datum **30 JAN. 2015**
Betreft Aanvraag doelmatigheidstoets hbo-master Ontwerpen, Innoveren en
Valoriseren Utrecht/Hilversum

Onze referentie
717443

Uw brief van
20 december 2013

Uw referentie
130512

Bijlagen
2

Geachte heer Van de Vijver,

Met uw brief van 20 december 2013, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 20 december 2013, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo-masteropleiding Ontwerpen, Innoveren en Valoriseren als bekostigde opleiding in voltijdse vorm te verzorgen in Utrecht (hoofdvestiging) en Hilversum (nevenvestiging). Gezien het sectordoorsnijdende karakter is de opleiding door u bij nader inzien voorgesteld in het onderdeel 'Sectoroverstijgend' van het Centraal register opleidingen hoger onderwijs (hierna: Croho). De studielast is door u bepaald op 60 studiepunten.

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister/staatssecretaris van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

Advisering CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 23 juni 2014 met kenmerk 2013/044 negatief geadviseerd over uw aanvraag met betrekking tot criterium a in artikel 6 van de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2012 van 14 oktober 2012 (hierna: Beleidsregel). Omdat de aanvraag naar mijn oordeel voldoet aan artikel a, zag ik aanleiding de CDHO te verzoeken de aanvraag te toetsen aan de criteria b en c in artikel 6 van de Beleidsregel. De CDHO heeft mij bij brief van 13 november 2014 met kenmerk 2013/044 de uitkomst van de aanvullende advisering voorgelegd. De CDHO is van opvatting dat de aanvraag wel aansluit op de zwaartepunten, zoals vastgelegd in prestatieafspraken met de minister, maar niet voldoet aan de criteria b en c in artikel 6, maar wel aan het criterium 11 van de Beleidsregel. Hierbij handhaaft de CDHO voortsnog haar negatieve oordeel in relatie tot het criterium a. Wel geeft de CDHO mij in overweging, indien ik de aanvraag toch zou willen honoreren, mijn instemming slechts voor een bepaalde tijd te verlenen om zo de noodzaak van de opleiding en de absorptie van afgestudeerden door het werkveld te kunnen evalueren. Beide adviezen van de CDHO, die integraal onderdeel uitmaken van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op genoemde adviezen van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Beleidsregel

heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de hbo-masteropleiding Ontwerpen, Innoveren en Valoriseren (hierna: OIV) als bekostigde opleiding in Utrecht en in Hilversum te verzorgen. Gelet op de op dit moment nog onzekere ontwikkelingen op de arbeidsmarkt in het algemeen en die in de creatieve sector in het bijzonder beperk ik mijn instemming, met toepassing van artikel 6.2, derde lid van de WHW, vooralsnog tot een periode van ten hoogste 6 jaar te rekenen vanaf de datum waarop de opleiding voor het eerst in het Croho is geregistreerd. Indien op dat moment of eerder zou blijken dat er signalen zijn dat de arbeidsmarktbehoefte aan OIV-afgestudeerden in de creatieve sector een negatief beeld laat zien, kan ik met toepassing van artikel 6.5 van de WHW besluiten dat de verzorging van de opleiding in redelijkheid niet meer doelmatig kan worden geacht. Indien na afloop van genoemde termijn van 6 jaar naar mijn oordeel in voldoende mate aannemelijk is gemaakt dat OIV duurzaam in de veronderstelde arbeidsmarktbehoefte voorziet, dan strekt voorliggend besluit tevens tot een besluit tot instemming voor onbepaalde tijd.

Wat betreft de beide voorgestelde vestigingsplaatsen besluit ik in afwijking van de advisering door de CDHO als volgt. De fysieke leeromgeving hangt samen met de leerlijn van de individuele student en de benodigde kennisinfrastructuur, zoals is toegelicht in de samenvatting bij de aanvraag. Daarom wil ik geen beperkingen stellen aan de verzorging van de opleiding wat betreft de beide locaties Utrecht (hoofdvestiging) en Hilversum (nevenvestiging).

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluit is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts zijn de Beleidsregel en mijn brief aan de CDHO van 29 november 2013 met het kenmerk 557259 over de wijze van beoordeling van aanvragen voor masteropleidingen in het kunstonderwijs leidraad geweest voor mijn afwegingen. Wat betreft de wettelijke grondslag refereert de CDHO tevens aan artikel 7.3a van de WHW. Echter, met de inwerkingtreding van de Wet kwaliteit in verscheidenheid op 1 september 2013 is de aanmerkingprocedure voor masteropleidingen in het hbo komen te vervallen.

Motivering

Uw aanvraag beantwoordt naar mijn oordeel aan de noodzakelijk geachte vernieuwingsimpuls voor het kunstonderwijs in het algemeen en meer in het bijzonder het domein van de creatieve industrie en techniek, maar ook op ontwikkelingen in andere maatschappelijke sectoren. Dit zal ik hierna uitgebreid toelichten. In afwijking van de advisering door de CDHO ben ik van oordeel dat uw aanvraag voldoet aan de criteria a, b en c in artikel 6 van de Beleidsregel.

Wat betreft het criterium a meent de CDHO op basis van curriculumvergelijking van enkele bestaande masteropleidingen in hbo en wo, die in meer of mindere mate gelijkenis vertonen met het cross-sectorale profiel van OIV, dat een aanzienlijk deel daarvan grote inhoudelijke overeenkomsten vertoont met OIV. Daarom kan de beoogde vernieuwing naar het oordeel van de CDHO reeds gerealiseerd worden binnen het landelijk bestaande opleidingsaanbod. Daarnaast mist de CDHO een inhoudelijke koppeling van OIV met een specifieke discipline of vakgebied.

ander concept neer dat inspeelt op de benodigde nieuwe kennis en kunde voor de creatieve industrie in de nabije toekomst. Een innovatief en breed concept waarin verschillende expertises weloverwogen met elkaar worden verbonden en van waaruit grensverleggende en nieuwe maatschappelijk relevante toepassingen en beroepsinhouden ontstaan. Anders gezegd, een uniek samenstel van expertises dat in het onderwijsaanbod nog niet in de vorm van een eigenstandige opleiding bestaat. Hiermee is naar mijn oordeel in voldoende mate aangetoond dat uitbreiding van het landelijk bestaande onderwijsaanbod met OIV noodzakelijk is om de beoogde vernieuwing te realiseren. OIV sluit daarbij programmatisch aan bij de multidisciplinaire bacheloropleidingen die uw hogeschool al geruime tijd verzorgt. Gezien het onderscheidende profiel van OIV is de opleiding naar mijn oordeel passend ingedeeld in het Croho-onderdeel 'Sectoroverstijgend'. Het geheel nogmaals in overweging nemend blijf ik bij mijn oordeel dat de aanvraag voldoet aan het criterium a van de Beleidsregel.

In haar aanvullende advisering concludeert de CDHO ten aanzien van criterium b dat de behoefte aan OIV-afgestudeerden in onvoldoende mate is aangetoond. Hierbij stelt de CDHO dat de arbeidsmarktperspectieven voor creatieve beroepen een minder positief beeld laten zien. Dit geldt hoofdzakelijk voor de bureaus en de bedrijven die zich in deze sector manifesteren. Daartegenover vindt er een toename plaats van het aantal ZZP'ers dat deze arbeidsmarkt betreedt. Anderzijds acht de CDHO de maatschappelijke behoefte en de aansluiting op de topsector Creatieve Industrie wel aangetoond.

Op zich kan ik de CDHO volgen in haar overweging dat er in kwantitatieve zin nog onduidelijkheden bestaan over de verwachte groei van de werkgelegenheid, maar daar staat tegenover dat er op basis van uw gesprekken met werkgevers uit de creatieve industrie en andere maatschappelijke sectoren een behoefte aan een nieuw type ontwerper mag worden verondersteld, een behoefte die zich weldra duidelijker zal gaan aftekenen. Ook is de verwachting gerechtvaardigd dat OIV-afgestudeerden goed in staat zullen zijn hun eigen werkgelegenheid te creëren. Uw initiatief speelt nadrukkelijk in op het beleid van de rijksoverheid gericht op versterking van de creatieve sector en het leggen van dwarsverbanden tussen de kunsten en andere maatschappelijke domeinen om zo nieuwe toepassingen te ontwikkelen. OIV past ook in mijn beleid tot kwalitatieve versterking van het kunstonderwijs, waartoe de hogescholen het initiatief hebben genomen in het kader van het Sectorplan hbo kunstonderwijs 2012-2016 'Focus op Toptalent' en waarover zij op 24 oktober 2011 met dit ministerie bestuurlijke afspraken hebben gemaakt. Deze ontwikkeling zal ertoe leiden dat er minder bachelor- en meer masteropgeleiden de arbeidsmarkt betreden. Tevens stel ik vast dat de aanvraag aansluit bij mijn beleidsambities, zoals geformuleerd in de brief 'Cultuur beweegt' aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 10 juni 2013. In die brief leg ik de nadruk op de plaats van cultuur in de samenleving, de verbinding met andere maatschappelijke sectoren, het belang van vernieuwing in het kunstonderwijs, de bevordering van creativiteit en talentontwikkeling en het stimuleren van de creatieve industrie. De ambities van het kabinet behelzen ook te voorzien in betere aansluiting op de ontwikkelingen voor de topsector Creatieve Industrie en het stimuleren van ondernemerschap. Hoewel ik de CDHO steun in haar opvatting dat de arbeidsmarktbehoefte voor OIV-afgestudeerden nog niet zeer overtuigend is, kom ik samenvattend tot de conclusie dat uw aanvraag, gezien de trends voor onderhavig beroepsdomein, voldoet aan het criterium b. U hebt aangetoond dat de aanvraag inspeelt op een maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte. Gezien de onduidelijkheid over de vraag in welke mate de

werkgelegenheid zich in kwantitatieve zin zal ontwikkelen, mede gegeven de conjunctuurgevoeligheid van de creatieve sector, besluit ik mijn instemming vooralsnog te beperken tot een periode van 6 jaar, zoals hiervoor ik hiervoor heb gedefinieerd.

Onze referentie
717443

In haar aanvullende advisering concludeert de CDHO ten aanzien van criterium c dat het bestaande opleidingsaanbod vooralsnog in voldoende mate kan voorzien in de behoeften van de arbeidsmarkt. De CDHO baseert dit op het beeld van de recente ontwikkelingen op de arbeidsmarkt in het algemeen en in de creatieve sector in het bijzonder.

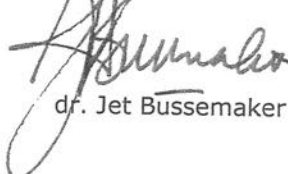
De CDHO stelt dat OIV hooguit als deels overlappend, maar niet inhoudelijk concurrerend kan worden aangemerkt ten opzichte van de bestaande opleidingen die een zekere verwantschap met OIV hebben. Ik ben van oordeel dat het unieke profiel van OIV impliceert dat er binnen het landelijk bestaande onderwijsaanbod ruimte is voor deze opleiding. Hiermee kom ik tot de conclusie dat de aanvraag voldoet aan het criterium c.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, zevende lid van de WHW, vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen 10 maanden na dagtekening van dit besluit in het Croho is geregistreerd. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit adviseer ik u zo spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag voor de toets nieuwe opleiding in te dienen.

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs, de Vereniging Hogescholen, Zuyd Hogeschool en de Hogeschool der Kunsten in Den Haag.

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

dr. Jet Bussemaker